

KONCZEK JÓZSEF

*A hófehér bohóc játékaiból**(A Jóisten levese)*

1.

*Én, emberek, ideálok.
Mellém az ideálok.*

*Ez az új szemle.
Mit szólna hozzá Ady Endre?*

*Jogot formálok minden betűre.
Jogot formálok minden szóra.*

*Ki akarom mondani,
Petőfi Sándorral,*

*hogy nem vagyok sehonnai ember,
én szövötközök a szerelemmel.*

*Meg kell mondani,
hogy az embernek vannak gondjai.*

2.

*Kevesen vagyunk.
Nincs elég pénzünk.*

*Mégis mindenkit megigézünk,
ha szívdobbantó időket idézünk:*

*éljen a magyar szabadság, éljen a haza!
Fiúk, gyertek haza!*

3.

*Külföldre járunk meghalni.
Pénzért zsoldosnak.*

*Ott nem pirosbarna menyecskék fogdosnak,
ott lövedékek röpdösnek.*

*Ott küzd a hazáért,
illetve házáért*

*Laci, Jancsi, Pista, Jóska,
éljen a haza!*

*De mikor lesz már az embernek
igaza?*

4.

*Úgy vagyok a szabadsággal,
hogy begyűjtenék belőle egy nagy zsákkal,*

*s engedném, hogy belenyúljatok,
itt boldoguljatok,
de ne legyen örök nyugalmatok.*

5.

*Régen
a Jóisten levesében,*

*mikor még senki sem tudta,
hogyan tegyen eleget az Igének,
a gének
tömege sem tudta.*

*Ott voltak, magukra
hagyva úszkáló véglények,*

*papucsállatkák, atkák, euglénák,
ebihal formában a békák,*

*de mi már akkor tudtuk,
hogy vagyunk valakik.*

*Nem békák, akik a legyet bekapik.
S nem emuk, gnúk meg okapik,*

*s ha brekegek,
azért, hogy az embergyerekek
tudják, kik vagyunk.*

*Az élővilágban
legfejlettebb az agyunk.*

*Mi sosem voltunk majmok.
Sem Petőfi, sem Ady
s még sok más irodalmi bajnok.*

*És mi sem vagyunk makogó makik.
Bennünk erős lélek lakik.*

*Ám amire a Jóisten itt valamit kifőz,
mit tegyünk, hogy elszálljon a gőz?*

6.
*Javasolnám, hogy a csókák csókoljanak,
 a nyulak szorgalmasan nyúlkáldjanak,
 a pelikánok szeretettel pelenkáljanak,
 a gólyák pedig pólyáljanak.*

*A rókák persze ropják a rockot,
 de én átugrom a mogyoróbokrot.*

7.
*Illa berek, nádak, erek,
 itthon ki marad, emberek?*

*Ahogy elnézem, vannak itt helyek,
 Hódmezővásárhelyek,
 Sátoraljaújhelyek,
 Dunaszerdahelyek,
 Szombathelyek,
 szóval nem vagyunk helytelenek.*

8.
*Talpra magyar, hí a haza!
 Magyar fiúk, gyertek haza!*

*Hát a Szakadtság, Begyenlőtség
 és Testbériség
 korában
 nem tud már úgy tekinteni
 nyugatra
 az emberiség,
 mint korábban.*

*Hiába mosolyog Mása,
 ma más a kása.*

*A nyugati iskolákat
 járták a társak*

*Janustól Adyig.
 A nagy elődök:
 apáink, bátyáink.
 Hitek és izgalmak
 doboltak a lélek dobhártyáin.*

*Janustól Adyig,
 és a lelkeket felemelő
 kalotaszegi fahídig.*

*Munkácsy, Rippl-Rónai, Szinyei
 nem alábbvaló művész,
 mint bármely római
 vagy párizsi –
 nekem például kedvencem Szinyei,
 mert üdék a színjei.*

*Ők a fényhozók,
 de attól tartok,
 hogy nem bírom mind felsorolni,
 ám hazajött volna Bartók
 is. A művészek,
 az itthon ízesült hű részek.*

*És tudnia kellett minden Napóleonnak,
 hogy hazai talajon kibomolnak
 a hitek,
 s ha nem mondjátok is el senkinek,
 nélkülünk a napok is leomolnak.*

*Hát éljen a haza!
 Magyar fiúk, gyertek haza!*

*Vannak itt helyek,
 például Hódmezővásárhelyek,
 Sátoraljaújhelyek,
 Szombathelyek,
 vásárhelyek, újhelyek, szombathelyek,
 s ki ne felejtsem: dunaszerdahelyek.*

*Aki ott Vásárhelyi, Szombathelyi
 vagy Szerdahelyi,
 másutt is Vásárhelyi, Újhelyi, Szombathelyi
 vagy Szerdahelyi,
 s ha netán Vasarely,
 ihlete akkor is
 nekünk való szépségekkel van teli.*

9.
*Van itt minden, sajtuszelő kés,
 fakanál, zsírosbödön,
 és bevallom, hogy a nagy szavakhoz képest
 nagyon tudok becsülni egy igazán jó túrósbélest,
 no meg azt a kedves Palasovszky Ödönt.*

*Mert a vers az öröm önérzetes élvezése,
 nem csirekszárny ráadásnak
 a Jóisten nyaklevesébe.
 Másnap.*

10.
 Én hófehér bohóc vagyok. Kedvelem Renoirt,
 mert a boldogság művésze,
 néz rám a fényképről fürkészve.

Itt az idő, most már a szépet kell mondani,
 nem ordítani,
 hogy fáj tőle a tüdő.

A jót reméli, érte küzd az ember,
 hogy ne szolgáljak egyéb közhelyekkel.

A lány munkába ment,
 s én combjai közt aludtam befelé arccal óracsőrgésig,
 aztán sietni kellett, mert ha elkésik,
 káromkodhatok, hogy szakrament,

már megint túlszerettük magunkat,
 pedig nem untat,

befele-arccal,
 s hogy elment, befordulok a konyhába,
 rágyújtok a pipára,
 s lődörgök. Ez a nap erre van szánva.

Haj, Duna, Tisza, Dráva, Száva,
 Kiskőrös és Nagykőrös és Kettős-Kőrös,
 Ipoly, Marcal,
 olyan jó, drágám, szeretni téged, befele-harccal.

Egy szerelmeskedés után az ember jókedvű, laza.
 Ugye, kedvesem, hamar jössz haza?

11.
 Én egy kispolgári vagyok. Lézengő.
 Tőlem az ég nem zengő.

Meghallgatom a hülyeség szónokait,
 de az ember néha időt szakít,
 ha ráér,
 hogy szóljon magáért.
 Meg az ideálokért,

mert tudjuk, amit tudunk: vágyaink nem szűnnek.
 De tessék már békén hagyni bennünket.
 Egész létünk értelmes, megfizetett munkáért tüntet.
 Szóval, zeneszóval,
 meg a sóder, nem sódar,
 ne idegesítsenek bennünket.

Hej, Óriszentpéter, Szatta, Kercaszomor,
 látom, testvér, hogy te is szomorkodol.

Végvári pajtás, vasi.
 És te is, Géza, Vasy.

Ősszel
 szarvasaink már elbarcozták az ősz.
 Valami kis vadhajtó napidij jött össze.

A kukoricacsősszel
 hallgattam,
 annyi semmin őrködött,
 s én csak ballagtam
 mögötte.

Már megjöttek a havak és a ködök,
 a határban
 bebugyolálva a dombok,
 jó ez a hó, nem baj ez a köd.

Egyszer csak az ujjával bököd:
 „Nézd csak,
 nyuszi ugrál az erdő alatt...
 Fene ez a rézcsat
 a tarisznyámon, a szeredásomon...”

Persze, kutyáink elkapták,
 rángott szegény jószág.
 Ez volt a valóság.

Még a leves bugyogott.
 Odakint
 hullni kezdett a hó megint,
 s nem látszottak a lábnyomok,

az itt-ott kutyáinkkal együtt le-lehugyozott
 falusi birtok.

Mondja Jani bá':
 ti annyi mindent összevissza írtok,
 betelik vele az irkád.

Én csak húztam a nyakam,
 mint valami házinyúl,
 mikor várja a répát,

*gondoltam, a birkák
legalább összébújnak,
párójukkal melegítik egymást
meg magukat,*

*de, hogy saját szavamba ne füljak
vagy lapuljak,
mint a nyúl,
hópihét vettem nyelvemre
a bűneink miatt,
hogy az a riadt,
kis állat
meg a kutyák...*

*s persze a nyúlpörkölt,
amit csak megettünk,
s a bűnök ott loholtak mögöttünk
meg hasaltak a küszöbön,
az ereszen lengett, csörgött, ropogott
a nyúl bőre,
elnéztem az ablakon át az erdőre,*

*a hús mellett ott volt a vasi dödölle,
nyeltem belőle,
kedvelem a vasi dödöllét,
azt nem lőtték,
hanem csak összegyurmálták, göngyölték.*

*Összébb kell jönnünk, emberek,
hiszen a kutyáink
ideterítik küszöbre a fácánt,*

*de mint padokból kinőtt
férfiak, már egyikünk se iskolás,
szerintem a gyilkolást,
mármint hogy milyen szinten,
mi magunk döntjük el,
s ez minden,
semmi más.*

*És a rókák rókázzanak,
a hódok hódoljanak,*

*gólyáinkat pedig szépen és türelmesen
tanítgassuk síppal, dobbal, nádi hegedűvel
önmagukat gyógyítani
és visszatérni hozzánk,
mielőtt még őket is eloroznák
tőlünk.*

*Ez a kicsit vályogszagú
ház, meg a tanterem
elég jó,
a gerendákban nem perceg a szú.*

*De nem lehet,
hogy mint sehonnai bitang emberek,
szólni ne merjeteek.*

*Helyem, szavam magam választottam,
és itt van velünk a választottam.*

*Megnyugtatom az idegeket.
Hej, Péter,
Óriszentpéter,
Őrző Szent Péter,
tőlünk ne őrizkedjeteek!*

*Innen, a tanári katedráról látom,
hogy itt ül köztünk a pesti barátom,
és mindnyájan látjuk,
hogy itt vannak férfiak, van az édesapjuk,
édesanyjuk,
nővéreik, aztán a kicsik
meg a bátyjuk.*

Szóval meglátjuk.